

El Diacrític | | Actualitzat el 12/10/2022 a les 13:15

Literatura i coratge

Carme Cara vincula en el seu article «el llarg viatge que he fet sense tenir-ne assegurat el bitllet de tornada» amb l'escriptura, la literatura i la primera novel·la de Carlota Gurt, 'Sola' | «Imagino la protagonista de 'Sola' i em poso a la seva pell. No adonar-se de la petita línia que separa el seny de la bogeria pot ser a vegades tràgic»

Carlota Gurt, entrevistada per Biel Barnils, a l'acte dels clubs de lectura d'Osona a la sala La Canal de Tona | Albert Alcántara

L'aire és un carrer estret
 i tu no hi passes.
 Quina és la vida que no vols respirar?

SÒNIA MOLL (*Faci'm oblidar el bosc*)

En el Dia Mundial de la Salut Mental.

El 29 de setembre la sala La Canal de Tona es va omplir amb vuit Clubs de Lectura de la Xarxa de Biblioteques d'Osona. A l'altra banda del carrer, la Biblioteca Caterina Figueras i l'autobús que va seguir l'itinerari de recollida de les lectores de la primera novel·la de la Carlota Gurt, *Sola*. El perquè de l'assistència gairebé íntegrament femenina formaria part d'un altre debat. Com el de la ingent tasca de difusió de la lectura que fa la Xarxa, que conec prou bé, com a usuària des de petita, de l'època del projecte amb l'Autònoma i com a mare que hi ha acompanyat els fills. Transmetre de diverses maneres el cuquet per la lectura a la canalla és fascinant. Les biblioteques públiques ho posen fàcil.

A l'escenari de La Canal s'hi respirava literatura. En Biel Barnils va entrevistar l'escriptora convidada. Les respostes van ser àgils, sovint directes, amb ànim de compartir l'experiència d'escriure la primera novel·la, que va anar precedida d'un llibre de contes *Cavalcarem tota la nit*, premi Mercè Rodoreda 2019. Com la cosa més natural del món va obsequiar les oients amb dosis de l'ofici d'escriure en primera persona, de la traductora que ha de treballar per guanyar-se un sou, de la dona-mare-de-tres-separada, de la dona que explica anècdotes a raig, com aquella de la pudor de sotana que ens va fer arrufar el nas i riure amb ganes.

La veu de la Carlota Gurt omplia la sala. El micro potenciava la contundència de les seves frases ràpides, espontànies, removent inseguretats i pors alhora. Vaig pensar que, com a mínim teníem algun tret en comú. Potser emmirallar-me en les mancances que l'escriptora diu afrontar és un punt de partida vàlid per aparèixer a escena després d'aquest llarg viatge que he fet sense tenir-ne assegurat el bitllet de tornada.

Sovint, després d'una presentació literària, si s'obre torn de preguntes, es fa un silenci incòmode. Aquí va anar a l'inrevés. Preguntes i respostes tal com ragen. No faré cap sinopsi, ni cap *spoiler*, però el final de la novel·la no us deixarà indiferents, després de seguir el compte enrere del procés de transformació de la protagonista.

Arriba el moment de sortir d'escena. La Carlota i en Biel s'aixequen de les butaques. Salutacions, signatures de llibres i comiat. Sembla part d'un programa protocol·lari, però no. Aquí la intensitat no és tan postissa.

La primera novel·la de la Carlota Gurt a les mans. Els seients de l'auditori es van buidant. Ens retrobem amb bibliotecàries amigues, organitzadores de l'acte. Intercanviem telèfons i quedem. Soc l'última de la fila i l'escriptora em dedica uns minuts i el llibre. Escolta. De fet, més aviat sembla que m'hi confessi. Jo també he fet cursos d'escriptura a l'Ateneu. El darrer va acabar sent virtual per culpa de la pandèmia. Vaig aprendre a connectar-me en una habitació, sola, lluny, amb els companys de curs i la professora engabiadets en les quadrícules del Zoom d'un portàtil amb problemes de connexió. Saps? A mi m'agrada escriure, però, però, però...

Carlota Gurt signant els llibres al final de l'acte a Tona Foto: Albert Alcántara

No em vaig mirar la dedicatòria escrita amb punta fina verd fins que vaig arribar a casa. Diu: «Carme, dona intensa, aviam si et llances a escriure. (...)». Té una ressonància teatral, segons com. Llençar-m'hi! Ignorar l'instint de perill, la foscor, les pors a la intempèrie, que paralitzen. Imagino la protagonista de *Sola* i em poso a la seva pell. No adonar-se de la petita línia que separa el seny de la bogeria pot ser a vegades tràgic.

L'escriptora ha fet una primera novel·la que atrapa. Ha aconseguit tornar-me a connectar amb la literatura després d'aquest darrer viatge que jo no hauria triat mai. No sé com he resistit tant de temps. Al principi, sense escriure a mà per por de fer gargots amb el pols tremolós, sense ganes de llibres, d'ordinador, de cinema i de música. Parpellejant enyor i plor. Suportant el dolor i la ràbia per la incomprensió dels que van precipitar l'odissea.

De tornada del llarg viatge de cinc anys, ara soc davant del portàtil nou, un regal d'aniversari a l'avançada. Sempre havia fet servir ordinadors de la feina o algun de desfasat dels fills. Potser exagero però refugiada entre la pantalla i el teclat, tinc la sensació de disposar d'una «cambra pròpia», un aixopluc amic on deixar-me abrigar per les paraules quan ho necessiti, un sostre sota el qual donar el dol per acabat i guarir-me de les ferides.

Això de llançar-se a escriure fa por i vertigen. Ningú m'ha dit que sigui fàcil. De moment, miraré d'arrelar-me aquí i ara, arrapant-me com una heura al bosc. Reconstruint el refugi on estar a recer del dolor i del patiment. Que em permeti no sentir-me exposada constantment com una víctima davant d'una societat treballocèntrica i que, malgrat els discursos buits dels manaires, continua sense comprendre ni donar resposta a tot allò relacionat amb la salut mental. Per sort, els professionals i l'amor incondicional faran la resta. Aviam.